

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞLER

13 MART, 19-20 NİSAN: ÖNCESİ SONRASINA KISA NOTLAR...

Eriş BİLALOĞLU*

Özet

Bu yazıda 13 Mart mitingi ve 19-20 Nisan iş bırakma eylemi süreçleri öncesi ve sonrası dönemleri ile birlikte değerlendirilmektedir.

The Short Notes About, Pre and Post Periods of March 13 And April 19-20

Abstract

In this article; public demonstration on March 13 and the strikes on April 19-20 are reviewed with the pre and post process datums.

Her sürecin ve özel olarak değerlendirilmeye çalışan dönemlerin geçmişle bağını görmek, kurmak ve takiben geleceğe sunduğu olanak ya da sorunları saptamak önemli.

Yazıyı sınırlamak adına öncesine girmeksizin 2010 Temmuz'dan bugüne kısa "not"lar düşecek ve aynı tarzla sonrasına dair not/tartışma başlıklarına değinmeye çalışacağım. Ayrıca toplumsal dinamikler, sağlıkçı dışındaki örgütlü kuvvetlerle ilişki, ilişkinin önemi gibi alanlara dair hemen hiç cümle kurmayacağım.

Elbette her sürecin fikri hazırlık dönemi elde edilecek "çıkıtyı" önemli ölçüde etkiler.

2010 Temmuz'unda yapılan bir söyleşide kendi fikrimi söylemişim:

*Dr., Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı

"*Tam gün yasasının ve takiben Kamu Hastane Birlikleri'nin, kamu-özel ortaklığı ihalelerinin vb. doğuracağı yeni bir ortam söz konusu. Hekimler dahil bütün sağlık emekçileri için bu yeni ortamın idraki ve refleks yorumların sistematik bir örgüt prizmasından geçirilerek hedefe odaklanması gerekiyor. Bu aslında TTB'nin de örgütsel form ve tutum olarak yenilenmesini zorluyor.

*2010-2012 döneminde yapılan ya da yapılamayanlar en az on yıllık bir dönemin kaderini önemli ölçüde etkileyecek. O nedenle hızla entelektüel birikimin harmanlanması ile örgütsel hareketliliğin ve örgütsel pozisyon alışın organize edilmesi gerekiyor. Normal koşullarda makul sürelerde yapılabilecek ve geçilebilecek bu sürecin hızla olması kaçınılmaz. Bu kaçınılmazlık bazı kaçınılmaz hatalara da yol açabilir. Klasik ifadeyle "risk almak" durumundayız.

*Türkiye'nin genel seçim atmosferi ile Kürt meselesinde "seçim" dönemeci de bütün kısa vadeli

programları gölgeleyebilir gözüküyor. O nedenle her sağlık, hekimlik programının bu doğal gündemlerle iç içe geçmesi mümkün. TTB bunu taşıyabilme ve organik bir dil yaratabilme potansiyeline sahip; yeter ki doğallığını yitirmesin.

*İşsizliğin sağlıkla ilişkisini doğal olarak işlemek, sağlık için taşeronlaşmanın tehdit olduğunu aktarmak, Sağlık Uygulama Tebliği ile oksijensiz bırakılan hekimlik ortamını, yitirilen hekimliği dillendirmek, güvencesiz çalışan hekimlerin sorunlarına sahip çıkmak, çözümleri tartışmak, hekimlerin talepleriyle birlikte yaşam ve sağlık hakkını görünür kılmak ve toplumsal işbirliklerini kuvvetlendirmekle açılacak mecra programın temel hattını ifade etmektedir.

*Hekimlerin tepkilerine yön veren iki faktör var. Birincisi mevcut baskı ortamı -baskı kelimesini özelden işsiz kalmaktan antidemokratik uygulamalara, idari, siyasi, inzibati baskıya kadar en geniş anlamıyla kullanıyorum-, ikincisi ise belirsizlik. Hekimler, hekimlik yaşantılarının çok uzun bir sürecinde geleceklerini planlayabilme açısından belirsizlik içerisindedir.

Bu hal sonuç olarak donuk-durağan-temkinli, tepkilerini ifade etme açısından aşırı kontrollü bir durum doğuruyor. Elbette bu tarz huzursuzluğu, mutsuzluğu daha da artırıyor. Genel olarak bunalmış bir hekim ruh hali olduğunu söylersek yanılmış olmayız. Meslek örgütüyle ilişkileri de bu duruma paralel. "Kendileri için hiçbir şey yapmayan meslek örgütü"ne kızgınlık, öfke ile kendisi ve yanındaki meslektaşları için bir şey yapmayan kendisine kızgınlık, öfke karışıyor. Bu süreci bir yanıyla doğal görmek lazım. Ancak kuşkusuz uzun sürmemesi gerekiyor. Sanırım bu dönem hep birlikte tepkileri görünür kılmaya uygun bir zemin oluşturabilir." (15 Temmuz 2010, BİA)

Kuşkusuz tepkileri görünür kılmaktan başlayarak tepkileri hedeflerle ilişkilendirerek bir süreci çekip çevirme ve somut taleplerin gerçekleşmesini sağlamak için çaba harcadık.

Bu dönemin fikri hazırlık aşamasında öne çıkan görece farklı ya da daha fazla mesai harcanan başlıklar olarak

- Her düzeyde ve yerde (il, birim, uzmanlık derneği vb.) hekimlerle ilişki kurma çabası, bu çabanın bütün örgüte hakim olması için zorlamayı, örgütsel hedefi ve enerjiyi büyütmeyi,

- Örgütsel mekanizmaların yanı sıra/"dışında" örgütlenmelere, ifade olanaklarına zemin açmayı,

- Sağlık emekçilerinin her düzeyde örgütü ile ilişkiyi sürdürme çabası,

- Kullanılan dil/tarz açısından kendimizi gözden geçirmeyi, tutucu/geleneksel yanımızla "arayışı" birlikte sürdürmeyi, alışkanlıkları zorlamayı belirtebilirim.

Bu dört başlık sürecin daha katılımlı ve özellikle her hekimin kendini "bulduğu" bir süreç şekillenmesine katkı sundu.

Bütün süreç boyunca her türlü hekim dinamiğinin (birbiriyle çelişen hatta çatışan) özneleri aynı zeminde bulundu. Mevcut statükoyu (olumlu değerleri değil) savunan öğretim üyesi dinamiği ile dayatılana karşı çıkıp mevcutu da aşmayı arzu eden öğretim üyesi çatışması 2010 sonbaharının temel gerilimi idi. Bu anlamda daha sonra sürece damgasını vuran asistan hareketinin kolaylaştırıcısı işlevini ilerici öğretim üyeleri üstlenmiş oldu. Aralık ve Ocak ayları (öğretim üyeleri girişimi adıyla) 13 Mart ve 19-20 Nisan'ın doğum sancıları olarak adlandırılabilir. O cephede sağlanan doğru hatta ve herkesi (istemese de) kapsayan zemin başarısı deyim yerindeyse işin en zor kısmıydı.

Eş zamanlı olarak 17 Aralık tarihinde başlayan "kampanya" -kendi adımları açısından başarısız da olsa- örgütsel hareketliliği zorlayan kağıda yazılı bir program olarak sürecin ciddiyeti ve sonuçtaki katılım başarısında rolünü yerine getirdi.

Dil/tarz ise her birime/talebe yanıt vermeye çalışan bir enerji ve eşit-anlayan-dinleyen ilişki kurmanın yanı sıra kliplere yansıdığı gibi duyguları önemseyen ve herkesin kendi klip eylemini yaparak "yatay" katılıma olanak sunan haliyle öne çıktı.

Bu görece özgünlükler birikmişliklerle buluşunca en fazla uyum gösterecek kesimde karşılık buldu: gençler yani asistan ve tıp öğrencileri.

Yakın geçmişimiz en katılımlı etkinlikleri olmasının yanı sıra genç hekim ve hekim adaylarının da en kitlesel katıldığı ve doğrudan asistan merkezli eylemlerin gündeme geldiği ve birbirini tetiklediği zincirleme reaksiyonları doğurdu.

Ancak sınırlayarak söylersek ve mevcut hale göre değerlendirme yaparsak 13 Mart ve 19-20 Nisan kendi içlerinde hemen her düzeyde başarılı eylemler olmuştur.

13 Mart ve 19-20 Nisan büyüyen/ağırlaşan sorunlar karşısında bir ölçek büyütmedir. Gizlemeye gerek yok, alınan riskin ölçeği de büyüktür ve halen değil de geçtiği tartışması için erkendir (TTB'nin toplam yönelimini nasıl etkileyeceği başta olmak üzere).

Yukarıdaki değerlendirmeler sürecin "nihai" hedeflerine, somut taleplerde kazanımlara dönüşmediğini bilerek yapıldı. Taleplerle ilgili gerçek anlamda somut kazanımların gerektirdiği dinamikler ayrı bir yazı konusudur.

Bir ara değerlendirme olarak hekimlerin bir araya gelerek mücadele edecek ve bu mücadeleyi olumlu değerler zemininde yürütecek niyeti, kararlılığı, örgütsel birikimi ve kendini yenileme cesareti olduğunu, "kurtuluş yok tek başına" sloganına gerçek anlamıyla sahip çıkan kritik bir kütleyi barındırdığını ve genç kuşağın da "hekimlik tüccarlık değildir" kavrayışına sarıldığına gördük. Daha fazlasını beklemek ve gerçekleştirmek hakkımız.

Bunun için sıkı bir örgütsel değerlendirmeye gerek var. 12 Haziran sonrasının Türkiye'si hayali olan herkese yürüyecek kadar "umut" sunmuştur. Hele 12 Haziran sonrası seçim sonuçlarını en fazla hazmedemeyenin (fark edememiştim) iktidar partisi olduğunu görmek süreçleri daha iyi okumamız gerektiğini hatırlatmıştır.

13 Mart ve 19-20 Nisan'da yüzey genişliğine verdiğimiz "önemi" derinlik oluşturabilme ve değerlerin savunusunu -her kesim için ama bütünlüklü kurguyu yitirmeden/gözeterek- somut taleplerle formüle edip mücadele unsuru haline getirebildiğimiz takdirde geleceğe taşınabilen bir "iş" yapmış olacağız.

Bu süreç boyunca örgütümüzü koruyarak büyütme çalışmak durumundayız. Bu ise yeni kuşağın değil bugüne kadar taşıyanların tutucu olmayan özeni ile mümkündür. Yeni kuşağın her türlü örgütlülüğe mesafeli hali ile kendi mücadelelerini sürdürme isteği iç dinamiğiyle aşılacak bir sorun olarak görülmelidir.